

Thánh Kinh cho chúng ta thấy nguyên tắc dạy con theo cách tốt, đem lại hiệu quả, thích hợp với môi trường văn hóa, môi trường đời sống. Lời Chúa dạy: "Hãy dạy các bé làm cha, cha dạy con cái mình gì nên dạy, hãy dùng sự khôn ngoan khuyên bảo con của Chúa mà nuôi nấng chúng nó".

(Ê-phê-sô 6:4). Theo lời dạy này, các bé cha mẹ phải noi theo gương con của Chúa trong cách hành động và dạy dỗ con cái, nhưng Chúa khôn ngoan khuyên bảo con dân Chúa như thế nào? Kinh Thánh ghi như sau:

"Hãy con, cha dạy dỗ con khôn ngoan của Chúa, và khi Chúa trách phạt ngã lòng; vì Chúa khôn ngoan yêu, hãy ai mà Ngài nhún nhường làm con thì cho roi cho vọt." Ví dụ anh em hãy chú ý sự khôn ngoan, ý là Đức Chúa Trời đối đãi anh em như con, vì có người nào là con mà cha không khôn ngoan?

(Ê-phê-sô 12:5-7). Vì yêu thương chúng ta nên khi chúng ta bất tuân lời Chúa, làm điều sai quấy, đem lại nguy hiểm cho chính mình, Chúa phải khôn ngoan đem chúng ta ra khỏi chỗ nguy hiểm, làm lành đó. Chúa khôn ngoan vì Ngài yêu chúng ta như con. Vì thế, nguyên tắc căn bản của Kinh Thánh trong việc dạy con là: cha mẹ dạy con vì yêu thương con. Nếu thương con, chúng ta phải khôn ngoan khi con làm điều hành động con nên ngoan, chúng ta áp dụng kỷ luật con ngoan và áp dụng kỷ luật vì thương yêu con không phải để trừng phạt hay ghét con.

Một số Charles Swindoll cho biết, để việc áp dụng kỷ luật với con cái đạt được kết quả, chúng ta cần áp dụng bốn nguyên tắc sau đây: (1) Áp dụng kỷ luật khi con còn nhỏ. (2) Kỷ luật con cách quân bình, dùng cả lời nói lẫn roi vọt. (3) Áp dụng kỷ luật cách nhất quán, không thay đổi bất chợt, bất thường. Và (4) Áp dụng kỷ luật cách hợp lý và vừa phải. Trong bài trước đây chúng tôi đã trình bày hai nguyên tắc đầu tiên, hôm nay chúng tôi xin trình bày hai nguyên tắc còn lại.

Nguyên tắc 3: Áp dụng kỷ luật cách nhất quán

Áp dụng kỷ luật với con cái cách nhất quán nghĩa là áp dụng một nguyên tắc, một tiêu chuẩn,

không thay đổi, không sửa đổi cách đặt ngót, bắt ngót, cũng không sửa đổi cách thốt thốt ngót, lúc thốt này lúc thốt khác. Có nhiều lúc cha mẹ sửa đổi con tùy theo tình cảm hay tình trạng vui buồn của mình lúc con phạm lỗi. Con có thể phạm cùng một lỗi lầm nhưng cách sửa phạt của cha mẹ mỗi lúc một khác. Nếu như lúc cha mẹ vui vẻ, tinh thần thoải mái, con cái sẽ không bị mắng hay bị đòn nhiều. Trái lại, nếu con phạm cùng một lỗi đó nhưng như lúc cha mẹ đang bực bội, một lỗi hay tinh thần căng thẳng, con sẽ bị kiểm soát nghiêm khắc. Cách sửa phạt như thế sẽ khiến con hoang mang, không biết lỗi nào là nặng, lỗi nào nhẹ; lúc nào thì bị đòn, lúc nào không. Có những bậc phụ huynh biết mình nên sửa đổi con cách như thế quán, nhưng lúc tinh thần căng thẳng hay đang nóng giận mà con phạm lỗi, dù là lỗi nhỏ, đã không kịp nghĩ đến việc cần giận lên con và sửa phạt con nặng nề. Chúng ta sẽ khiến con khi sợ hãi và hoang mang nếu chúng ta sửa phạt con theo cảm xúc của cha mẹ không theo luật lệ đã định. Có những bậc phụ huynh khi có khách đến nhà hay trước mặt bạn bè con làm điều quấy bao nhiêu cũng đỡ yên, không dám kiểm soát, sẽ mang tiếng là mình nghiêm khắc, đó cũng là áp dụng kiểm soát không như thế quán. Có những em biết đi mua quần áo này nên mỗi khi có khách đến nhà hay khi đi ra ngoài thường bị nhúng nhằng không vắng lỗi hoặc vội vã đi mua quần áo này đi mua kia, vì các em biết rằng lúc đó không bị la mắng hay đánh đòn mà còn có thể được đi mua mình muốn. Để tránh sửa phạt con tùy hứng, không như thế quán Mẹ sẽ Swindoll để giúp chúng ta áp dụng những nguyên tắc sau:

1. Đặt luật lệ cho con tuân theo cách rõ ràng và cho con biết trước các những luật lệ đó là gì.
2. Sửa đổi con trong nhà, cách kín đáo. Tránh sửa phạt con nơi công cộng hoặc trước mặt bạn bè, khiến con xấu hổ và tức giận.
3. Giữ thích cho con biết đi mua quần áo con đã làm là gì và giữ thích rõ ràng nếu quấy con phải chịu.
4. Dùng roi một cách công bằng quy định cho con thấy sẽ nghiêm nghị của cha mẹ. Cha mẹ không nên đánh nhiều, chỉ một roi là đủ nhưng đánh đau cho con nhớ và thấy rõ nếu quấy các em phải nhận chịu khi không vắng lỗi của cha mẹ.
5. Sau khi sửa phạt, ôm ấp con và giữ thích cho con thấy tình thương của cha mẹ.
6. Ấn cần khuyên dạy để con không làm lỗi hay cãi lỗi của cha mẹ nữa. Cha mẹ cần cho con thấy rằng cha mẹ sửa phạt là vì yêu thương, để con yên tâm và không khi sợ hãi.

Nguyên tắc 4: Áp dụng kiểm soát một cách hợp lý

Khi con cái còn nhỏ, còn là một đứa trẻ, cha mẹ cần dùng roi sửa đổi hay đánh phạt khi con phạm lỗi. Nhưng khi con đã lớn, đã hiểu biết và nhận thức được cũng như giá trị của mình, cách sửa đổi bằng roi vọt không còn thích hợp nữa. Chẳng hạn như khi con trai con gái của chúng ta đã đến tuổi thiếu niên, cần thay đổi, đã bắt đầu lớn, lúc đó cha mẹ không nên đánh đòn con. Nếu chúng ta không bền bỉ thay đổi của con và vẫn sửa đổi bằng roi như khi còn nhỏ, chúng ta sẽ tạo sự giận dữ, uất hận trong lòng con. Con em chúng ta có thể không vắng phạm, không sửa đổi những trở thành phạm lỗi và bằng nhúng nhằng. Khi con cái đã bắt đầu hiểu biết, có thể phân biệt phải trái, cha mẹ nên dùng lỗi nói giữ thích, răn dạy

thay vì dùng roi sũa phạt. Nếu con đã lớn mà cha mẹ không tôn trọng nhu cầu và nguyện vọng, đánh đòn nhè khi còn nhỏ, cha mẹ sẽ bị xem là người thiếu hiểu biết, thiếu tôn trọng vị trí của con cái.

Có lẽ trong chúng ta có người đã vướng vấp trong cách sửa dạy con, vì không biết và không được học hỏi trong vấn đề này. Có lẽ vì sự vướng vấp đó mà giữa chúng ta và những đứa con đã lớn không có sự gần gũi thân thiết. Dù vậy, chúng ta vẫn có thể nhìn lại kho tàng cách giữa chúng ta với con, bằng cách thành thật nói cho con biết là chúng ta đã làm sai và xin con thông cảm, tha thứ. Khi cha mẹ khiêm nhường và humble mình như thế con cái sẽ kính trọng và yêu thương cha mẹ hơn. Việc dạy con cũng như tất cả những công việc khác trong đời sống, muốn có kết quả, chúng ta phải có mục tiêu rõ ràng. Chúng ta có thể đặt mục tiêu cho mình, cho con và quy tắc tâm như một điểm mục tiêu đó. Mục tiêu cho chúng ta trong vai trò cha mẹ là: Chúng ta quy tắc noi gương Chúa trong việc học hỏi và sửa dạy con cái, tức là sửa dạy bằng lòng yêu thương. Chúng ta không bắt ép con luôn luôn, cũng không giữ lòng giận dữ để dạy dỗ. Khi con còn nhỏ, chúng ta dùng thẩm quyền Chúa ban để học hỏi và sửa dạy con, nhưng khi con đã lớn và đã hiểu biết, chúng ta để Chúa sửa dạy và học hỏi con theo đường lối và ý định của Ngài. Đó là mục tiêu cho cha mẹ. Cho con cái, chúng ta cần đặt mục tiêu là chúng ta sẽ cố gắng vun trồng trong con lòng tôn trọng chính mình và tôn trọng người chung quanh. Khi con em chúng ta có tinh thần tự trọng và biết tôn trọng người khác, các em sẽ có đầy đủ ý chí để làm điều phải và đương nhiên sẽ không làm điều sai trái, dù bị áp lực của hoàn cảnh hay người chung quanh.

Thưa quý vị, áp dụng luật theo lời Kinh Thánh dạy có nghĩa là sửa lỗi những gì sai trật. Khi chúng ta sửa sai một đứa bé có nghĩa là hành động hay thói quen xấu của đứa bé được sửa lỗi, cho ngay thẳng, công chính. Đứa bé cần được cho thấy chỗ sai của mình và rời khỏi hành vi sai vào đường ngay lành phải. Để đặt được điều này, khi sửa sai con, cha mẹ phải giữ thích và dạy dỗ. Sự sửa phạt theo nguyên tắc Kinh Thánh phải kèm theo lời khuyên của cha mẹ. Nếu chỉ sửa con bằng roi và lời mắng chửi là chúng ta đã không sửa dạy con theo mẫu mực của Chúa. Sự sửa dạy của chúng ta sẽ để lại một vết nhơ sâu đậm trên cuộc đời con cái sau này, sẽ khiến các em mất niềm tin, vâng theo đường lối Chúa hay không còn là điều quan trọng.

Minh Nguyễn

Chủ tịch Trẻ Phát Thanh Tin Lành